

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. kovo 7 d.
(OR. en)

7089/23

EDUC 83
ENV 200
CLIMA 109
SOC 159
JEUN 45
EMPL 114

POSĖDŽIO REZULTATAI

nuo: Tarybos generalinio sekretoriato

kam: Delegacijoms

Dalykas: Tarybos išvados dėl žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų

Delegacijoms priede pateikiamos pirmiau nurodytos Tarybos išvados, kurias Taryba (švietimas, jaunimas, kultūra ir sportas) patvirtino 2023 m. kovo 7 d. posėdyje.

Tarybos išvados dėl žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

PRIMENA politines aplinkybes, susijusias su žaliajai pertvarkai reikalingais įgūdžiais ir kompetencijomis, kaip išdėstyta šių išvadų priede;

PABRĖŽIA 2023 m. vasario 9 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas¹, kuriose raginama imtis drąsesnių, platesnio užmojo veiksmų siekiant toliau ugdyti įgūdžius, kurių reikia žaliajai ir skaitmeninei pertvarkai, pasitelkiant švietimą, mokymą, kvalifikacijos kėlimą ir perkvalifikavimą, kad būtų įveikti su darbo jėgos trūkumu ir darbo vietų pertvarka susiję iššūkiai, be kita ko, demografinių iššūkių kontekste;

PALANKIAI VERTINA siūlomą iniciatyvą dėl 2023 m. Europos įgūdžių metų ir PABRĖŽIA, kad reikia socialiniu požiūriu teisingai, įtraukiai ir teisingai dėti bendras pastangas žaliajai pertvarkai skirto perkvalifikavimo bei kvalifikacijos kėlimo srityse ir didinti Europos įmonių konkurencingumą bei Europos visuomenės atsparumą;

PRIPAŽĮSTA, KAD:

1. pasauliniams iššūkiams aplinkos, klimato ir biologinės įvairovės srityse įveikti reikalingas skubus pasaulinis atsakas. Žalioji pertvarka ir perėjimas prie tvarumo, įskaitant perėjimą prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, skatina poreikį iš esmės pertvarkyti mūsų visuomenę įvairiuose sektoriuose. Europa turi rodyti pavyzdį siekdama plataus užmojo tikslų aplinkos, klimato ir biologinės įvairovės srityse, skatindama augimą, konkurencingumą ir kokybiškų darbo vietų kūrimą, kartu saugodama aplinką ir užtikrindama teisingą perėjimą prie efektyviau išteklius naudojančios žiedinės ekonomikos;

¹ 2023 m. vasario 9 d. specialiajame susitikime priimtos Europos Vadovų Tarybos išvados (EUCO 1/23).

2. kad Europos Sąjunga išlaikytų savo konkurencinį pranašumą technologijų, skirtų žaliajai pertvarkai ir darniam vystymuisi, srityje, ji turi gerokai padidinti naujų technologijų didelio masto plėtojimą, diegimą ir demonstravimą visuose sektoriuose ir visoje bendrojoje rinkoje, kurdama naujas novatoriškas vertės grandines. Bus sukurti naujų žaliųjų darbo vietų, kai kurios darbo vietos bus pakeistos, o kitos bus iš naujo apibrėžtos, todėl įgūdžiai turės pasikeisti.
3. Labai svarbu remtis visos visuomenės dalyvavimu ir informuotumu kalbant apie žaliają pertvarką ir darnų vystymąsi. Vienas iš pagrindinių elementų palengvinant žaliają pertvarką ir darnų vystymąsi yra bendrųjų kompetencijų įgijimas atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, be kita ko, nuo ankstyvo amžiaus, ir į tai turėtų būti atsižvelgiama visų lygių ir rūšių švietimo, mokymo ir mokymosi trajektorijų programose. Svarbus visų institucijų dalyvavimu grindžiamas požiūris į tvarumą, apimantis visas veiklos sritis. Remiantis 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi², reikia skubiai dėti pastangas, kuriomis būtų remiamos švietimo ir mokymo sistemos imantis veiksmų žaliajai pertvarkai reikalingiems įgūdžiams ir kompetencijoms ugdyti;
4. žaliajai pertvarkai reikalingi įgūdžiai, kompetencijos ir įgūdžių kombinacijos yra įvairaus pobūdžio, jie nuolat atsiranda ir turi būti apibrėžiami. Europos tvarumo kompetencijų programoje „GreenComp“³ tvarumo kompetencijos apibūdinamos kaip žinios, įgūdžiai ir nuostatos, kurių reikia visų amžiaus grupių besimokantiejiems, kad jie galėtų gyventi, dirbti ir veikti užtikrindami tvarumą. Žalieji įgūdžiai siejami su profesiniais įgūdžiais, kurių reikia visuose sektoriuose ir visais darbo rinkos lygmenimis žaliosios pertvarkos tikslais, įskaitant naujų žaliųjų darbo vietų kūrimą. Jie taip pat siejami su universaliais įgūdžiais, kurių reikia kritiniam mąstymui, sisteminiam mąstymui, problemų sprendimui ir inovacijų srityje;

² OL C 243, 2022 6 27, p. 1.

³ Europos Komisija, Jungtinis tyrimų centras, *GreenComp: Europos tvarumo kompetencijos programa*, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2022 m.

5. žaliąją pertvarką gali būti sėkminga tik tuo atveju, jei ES tam turės kvalifikuotos darbo jėgos. Kaip nurodyta Komisijos komunikate „Žaliojo kurso pramonės planas poveikio klimatui neutralizavimo amžiui“⁴, 2015–2021 m. sektoriuose, kurie laikomi svarbiais žaliajai pertvarkai, darbo jėgos trūkumas, kurį rodo laisvų darbo vietų lygis, padvigubėjo, ir su žaliaja pertvarka susijusių techninių įgūdžių paklausa vis auga. Siekiant užtikrinti perėjimą prie modernios, efektyviai išteklius naudojančios ir konkurencingos ekonomikos, skubiai reikės žaliųjų įgūdžių ir kelti darbo jėgos kvalifikaciją bei ją perkvalifikuoti. Pirminio ir tęstinio, formaliojo ir neformaliojo švietimo bei mokymo politika ir investicijos, skirtos žaliajai pertvarkai reikalingiems įgūdžiams ir kompetencijoms ugdyti, yra Europos atsparumo ir klestėjimo ateityje pagrindas;
6. pirminis ir tęstinis profesinis rengimas ir mokymas (PRM), aukštasis mokslas ir suaugusiųjų mokymasis atlieka svarbų vaidmenį reaguojant į poreikį kovoti su klimato kaita ir prie jos prisitaikyti, sustabdyti ir apgręžti biologinės įvairovės nykimą, o žaliają pertvarką paversti tikrove, suteikiant jaunimui ir suaugusiesiems įgūdžių bei kompetencijų, kurių jiems reikia, kad jie galėtų klestėti kintančioje darbo rinkoje bei visuomenėje, ir prisidedant prie žaliųjų sprendimų plėtojimo pasitelkiant technologines ir socialines inovacijas. Vykdamas tarpvalstybinį bendradarbiavimą, pavyzdžiui, per Europos universitetų aljansus ir profesinės kompetencijos centrus, pirminis ir tęstinis PRM ir aukštasis mokslas gali sustiprinti jų indėlį į žaliają pertvarką ir darnų vystymąsi;
7. patenkinant įvairių rūšių besimokančiųjų ir darbo rinkos poreikius, PRM ir aukštojo mokslo sistemos gali skatinti įsidarbinimo galimybes, socialinę įtrauktį, socialinę sanglaudą ir lyčių lygybę, palengvinti perkvalifikavimą ir kvalifikacijos kėlimą, be kita ko, suteikiant lanksčių ir dinamiškų mokymosi visą gyvenimą galimybių, taip pat padėti didinti kvalifikuotų darbuotojų skaičių. Šiame kontekste ir atsižvelgiant į nacionalines aplinkybes, suaugusiųjų mokymasis taip pat gali padidinti suaugusiųjų dalyvavimą mokymuose visą profesinį gyvenimą, reaguojant į žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių tobulinimo ir perkvalifikavimo poreikius;

⁴ Dok. COM(2023) 62 final.

PRITARIA TAM, kad:

1. siekiant pritaikyti pirminį ir tęstinį PRM, aukštąjį mokslą ir suaugusiųjų mokymąsi, kad būtų remiama žaliąji pertvarka, reikia nustatyti dabartinius ir būsimus įgūdžių poreikius, be kita ko, identifikuoti naujus darbo profilius ir įgūdžių kombinacijas, profesinius poreikius ir įgūdžių spragas. Švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų (tiek viešųjų, tiek privačiųjų), valdžios institucijų, mokslinių tyrimų organizacijų, užimtumo tarnybų, socialinių partnerių, įmonių ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimas tiek nacionaliniu, tiek regioniniu lygmeniu yra labai svarbus siekiant identifikuoti šiuos darbo rinkoje atsirandančius įgūdžių poreikius. Be to, tolesnis besimokančiųjų perėjimo į darbo rinką stebėjimas, pavyzdžiui, absolventų karjeros stebėjimas, gali padėti rinkti informaciją, pavyzdžiui, apie darbo pagal įgūdžius parinkimą ir įgytų įgūdžių bei kompetencijų aktualumą;
2. su įgūdžiais susijusios informacijos rinkimo priemonės taip pat gali padėti identifikuoti dabartinius ir būsimus įgūdžių poreikius. Šiame kontekste Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatoriaus (ESCO)⁵ žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių taksonomija gali padėti bendrai suprasti, kokių įgūdžių reikia sėkmingai žaliajai pertvarkai darbo rinkoje, ir, pavyzdžiui, palengvinti besimokančiųjų ir darbuotojų judumą ES. Šios priemonės taip pat gali padėti valstybėms narėms ir švietimo bei mokymo paslaugų teikėjams identifikuoti žaliuosius elementus, kurie galėtų būti pirminio ir tęstinio PRM arba aukštojo mokslo kvalifikacijų ir mokymosi galimybių, taip pat suaugusiųjų mokymosi dalis;
3. atsižvelgiant į tai, kad dėl žaliosios pertvarkos keičiasi darbo profiliai ir atsiranda naujų profesijų, būtina užtikrinti, kad pirminio ir tęstinio PRM, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų mokymosi turinys būtų atnaujinamas ir aktualus. Kai aktualu ir visapusiškai atsižvelgiant į institucinį savarankiškumą bei akademinę laisvę, PRM ir aukštasis mokslas turėtų būti atitinkamai peržiūrėti ir turėtų būti sukuriama naujų kvalifikacijų arba į esamas kvalifikacijas įtraukiami žalieji įgūdžiai;

⁵ Europos įgūdžių, gebėjimų, kvalifikacijos ir profesijų klasifikatorius (ESCO) yra daugiakalbis Europos įgūdžių, kompetencijų ir profesijų klasifikatorius.

4. švietimo ir mokymo paslaugų teikimas turėtų atitikti asmenų, įsitraukiančių į pirminio švietimo ir mokymo sistemą, taip pat asmenų, kuriems reikia atnaujinti savo įgūdžius ir kompetencijas reaguojant į jų dabartinio darbo poreikius arba dėl perėjimo į naujas darbo vietas ir besiplečiančius sektorius, poreikius. Todėl reikia, kad valstybės narės, taip pat PRM paslaugų teikėjai ir aukštojo mokslo įstaigos išnagrinėtų novatoriškus ir lanksčius su žaliaisiais įgūdžiais susijusių mokymosi galimybių užtikrinimo būdus, be kita ko, STEAM srityse, kai įmanoma, parengdami nedidelius specialiai pritaikytus mokymosi modulius, kuriuos užbaigus, be kita ko, galėtų būti suteikiami mikrokredencialai. Be to, taip pat reikia plėtoti suaugusiųjų mokymąsi vidurinio ir tretinio ugdymo lygmenimis, be kita ko, užtikrinant lanksčias mokymosi trajektorijas, kad būtų galima atnaujinti, plėsti ir gilinti kompetencijas. Dėmesys taip pat turėtų būti skiriamas ankstesnių darbo pasiekimų bei įgytų įgūdžių patvirtinimui ir pripažinimui, taip pat, atsižvelgiant į nacionalinį kontekstą, atitinkamų įgūdžių ir kompetencijų sertifikavimui arba akreditavimui. Nors mokymasis darbo vietoje, įskaitant stažuotes ir pameistrystę, prisideda prie asmens statuso pokyčių darbo rinkoje, greitai besiformuojančiose pramonės šakose ir įmonėse, kurioms reikia prisitaikyti prie naujų aplinkybių, gali būti sudėtinga rasti atitinkamų darbo vietų. Todėl reikia ieškoti alternatyvių būdų, kaip darbo vietoje suteikti mokymosi galimybių ir padėti besimokantiejiems įgyti naujų žaliųjų įgūdžių;

5. pirminio ir tęstinio PRM, aukštojo mokslo ir suaugusiųjų mokymosi srities mokytojams ir profesijos mokytojams žaliajoje pertvarkoje tenka ypač svarbus vaidmuo, nes jie suteikia besimokantiesiems naujausių profesinių, techninių ir kitų įgūdžių bei kompetencijų, kurių reikia tiek besiformuojančiose žaliosios pramonės šakose, tiek siekiant patenkinti kintančius reikalavimus esamose pramonės šakose. Todėl labai svarbu toliau plėtoti ir atnaujinti mokytojų, profesijos mokytojų ir darbuotojų žinias, įgūdžius ir kompetencijas remiant tęstinio profesinio tobulėjimo galimybes, vertinant dalyvavimą švietimo veikloje, kurioje daugiausia dėmesio skiriama karjeros galimybėms, susijusioms su žaliajai pertvarkai reikalingais įgūdžiais bei kompetencijomis, ir skatinant PRM paslaugų teikėjų, aukštojo mokslo įstaigų, mokslinių tyrimų organizacijų, įmonių ir kitų suinteresuotųjų subjektų bendradarbiavimą ir tarpusavio mokymąsi. Be to, siekiant stiprinti ir remti šią plėtotę ypač svarbi lyderystė švietimo ir mokymo organizacijose;
6. reikia tikslinių priemonių, kad būtų pritraukti jaunuoliai ir suaugusieji, nepaisant jų lyties ir socialinės bei ekonominės padėties, įskaitant jaunuolius ir suaugusiuosius iš kaimo ir atokių vietovių, pavyzdžiui, ES atokiausių regionų, kad jie galėtų pasinaudoti žaliesiems įgūdžiams reikalingomis mokymosi galimybėmis. Kai tinkama ir visapusiškai atsižvelgiant į institucinį savarankiškumą bei akademinę laisvę, tai apima visų rūšių mokymuisi trukdančių esamų kliūčių ir trukdžių pašalinimą, pavyzdžiui, klausimų, susijusių su judumu, prieinamumu, lyčių nelygybe ir stereotipais, profesiniu orientavimu, informavimo veikla, finansine parama asmenims, paramos paslaugomis besimokantiesiems asmenims ir ankstesnio mokymosi rezultatų pripažinimu, sprendimą. Turėtų būti vienodai skatinamas ir remiamas tiek moterų, tiek vyrų dalyvavimas taikant veiksmingas visą gyvenimą trunkančio profesinio orientavimo sistemas, kurias sustiprintų profesinio orientavimo konsultantų ir kitų profesinio orientavimo specialistų pirminis švietimas ir tolesnis mokymas;

PRAŠO VALSTYBIŲ NARIŲ, tinkamai atsižvelgiant į institucinį savarankiškumą bei akademinę laisvę ir vadovaujantis nacionalinėmis aplinkybėmis, atsižvelgti į pirmiau nurodytus klausimus, kai jos:

1. visais lygmenimis ir visų rūšių švietimo, mokymo ir mokymosi trajektorijose toliau plėtoja bendrąsias kompetencijas ir tvarumo kompetencijas atsižvelgiant į mokymosi visą gyvenimą perspektyvą, be kita ko, nuo ankstyvo amžiaus⁶;
2. plėtoja pirminio ir tęstinio PRM bei aukštojo mokslo sistemas ir švietimo pasiūlymus žaliajai pertvarkai, taip pat suaugusiųjų mokymąsi, pavyzdžiui, pasitelkdamos mikrokredencialus;
3. švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, mokslinių tyrimų organizacijas, darbdavius, socialinius partnerius ir kitus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus įtraukia į bendrą žaliajai pertvarkai reikalingų perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo poreikių identifikavimą, įskaitant viešojo ir privačiojo sektorių bendradarbiavimą;
4. remia ir skatina pirminio bei tęstinio PRM paslaugų teikėjų, aukštojo mokslo įstaigų ir suaugusiųjų mokymosi organizacijų dalyvavimą plėtojant ir sudarant žaliajai pertvarkai reikalingas mokymosi galimybes, įskaitant mokymosi galimybes STEAM srityse;
5. padeda mokytojams, profesijos mokytojams, darbuotojams, profesinio orientavimo specialistams ir vadovams įgyti žinių, įgūdžių ir kompetencijų, kurių reikia siekiant prisidėti prie žaliosios pertvarkos bei darnaus vystymosi, ir atnaujinti tokias žinias, įgūdžius bei kompetencijas, skatindamos pirminį mokymą ir tęstinį profesinį tobulėjimą;

⁶ Pagal 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendaciją dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi ir 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendaciją dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1).

6. skatina asmenis pasinaudoti mokymosi, kvalifikacijos kėlimo ar perkvalifikavimo galimybėmis tiek formaliojo, tiek neformaliojo švietimo srityje, taip pat dalyvauti žaliajai pertvarkai skirtoje judumo veikloje, ir jiems teikia paramą, kai jie vykdo šią veiklą;
7. naudojami turimomis ES ir nacionalinėmis priemonėmis ir finansavimo programomis, pavyzdžiui, „Erasmus+“ ir ESF+, siekdamos remti žaliajai pertvarkai reikalingus įgūdžius ir kompetencijas, be kita ko, dalijantis gerosios praktikos pavyzdžiais ir vykdant tarpusavio mokymosi veiklą;

PRAŠO KOMISIJOS, tinkamai atsižvelgiant į subsidiarumą ir nacionalines aplinkybes, atsižvelgti į šias išvadas, kai ji:

1. skatina valstybių narių, socialinių partnerių, švietimo ir mokymo paslaugų teikėjų, mokslinių tyrimų organizacijų, pramonės atstovų ir kitų atitinkamų suinteresuotųjų subjektų tarpusavio mokymąsi ir dalijimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais, susijusius su žaliajai pertvarkai reikalingais įgūdžiais ir kompetencijomis;
2. remia tarpvalstybinį bendradarbiavimą ir dalijimąsi gerosios praktikos pavyzdžiais, susijusiais su žaliajai pertvarkai reikalingais įgūdžiais ir kompetencijomis, be kita ko, pasitelkdama programos „Erasmus+“ studentų ir darbuotojų mainus ir švietimo bei mokymo įstaigų bendradarbiavimą, pavyzdžiui, Europos universitetų aljansuose ir profesinės kompetencijos centruose;
3. į bendrą žaliajai pertvarkai reikalingų perkvalifikavimo ir kvalifikacijos kėlimo poreikių identifikavimo procesą (įgyvendinant Įgūdžių paktą) įtraukia švietimo ir mokymo paslaugų teikėjus, pramonės ekosistemas, socialinius partnerius ir visus atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, be kita ko, regionų ir vietos lygmenimis;
4. toliau plėtoja žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ir kompetencijų duomenų bazę bendradarbiaudama su CEDEFOP ir kitomis atitinkamomis organizacijomis, nesukurdama naujų ataskaitų teikimo prievolių ar papildomos naštos valstybėms narėms;

5. kartu su Rodiklių ir lyginamųjų standartų nuolatine grupe toliau deda pastangas parengti galimus rodiklius arba ES lygmens tikslus tvarumo srityje, įskaitant švietimo ir mokymo sistemų žalinimą;
 6. glaudžiai bendradarbiauja su valstybėmis narėmis toliau propaguojant esamas ES priemones ir programas, skirtas žaliajai pertvarkai reikalingiems įgūdžiams ir kompetencijoms remti;
 7. įgyvendina ir rengia iniciatyvas, kuriomis siekiama didinti Europos konkurencingumą ir pasirengimą ateičiai, taip pat padeda valstybėms narėms sėkmingai užtikrinti žaliąją pertvarką švietimo bei mokymo srityse ir pasitelkiant švietimą bei mokymą.
-

Politinis kontekstas

1. 2018 m. gegužės 22 d. Tarybos rekomendacija dėl bendrųjų mokymosi visą gyvenimą gebėjimų (OL C 189, 2018 6 4, p. 1).
2. 2020 m. lapkričio 24 d. Tarybos rekomendacija dėl profesinio rengimo ir mokymo siekiant tvaraus konkurencingumo, socialinio sąžiningumo ir atsparumo (OL C 417, 2020 12 2, p. 1).
3. Tarybos rezoliucija dėl Europos bendradarbiavimo švietimo ir mokymo srityje strateginės programos siekiant sukurti Europos švietimo erdvę ir imtis veiksmų vėlesniu laikotarpiu (2021–2030 m.) (OL C 66, 2021 2 26, p. 1).
4. Tarybos rezoliucija dėl naujosios 2021–2030 m. Europos suaugusiųjų mokymosi darbotvarkės (OL C 504, 2021 12 14, p. 9).
5. 2022 m. balandžio 5 d. Tarybos rekomendacija dėl Europos aukštojo mokslo institucijų ryšių užmezgimo siekiant veiksmingai bendradarbiauti (OL C 160, 2022 4 13, p. 1).
6. Tarybos išvados dėl Europos strategijos, kuria aukštojo mokslo institucijoms suteikiama galių dėl Europos ateities (OL C 167, 2022 4 21, p. 9).
7. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl sąžiningo perėjimo prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos užtikrinimo (OL C 243, 2022 6 27, p. 35).
8. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl europinio požiūrio į mikrokredencialus mokymuisi visą gyvenimą ir įsidarbinamumui skatinti (OL C 243, 2022 6 27, p. 10).
9. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl individualiųjų mokymosi sąskaitų (OL C 243, 2022 6 27, p. 26).
10. 2022 m. birželio 16 d. Tarybos rekomendacija dėl mokymosi siekiant žaliosios pertvarkos ir darnaus vystymosi (OL C 243, 2022 6 27, p. 1).